

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 vidéken: . . . . .
 Egy hóra . . . . .
 Negyedévre . . . . .

Feloldó szerkesztő:
III. MÓRIÓZ PÁL.
 Kiadók és lapfajánosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kinyitási hely:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Meddig még?

Néhány hónapja tart ez már. Rekenő nyári éjszakákon lángoló pirba borul az ég alja és tüdőklő lángok csapnak fel a messzeségben. Valahol ég!

Fájdalmas megilletődésünk ijesztő megdöbbenéssé válik, ahogy ezeket a szörnyű autodafékat szemléljük éjszakánként. Oda a tanya . . . oda a falu, oda a város; ma tiz, holnap száz, azután ezer ember veszi remegő kezébe a koldusbotot. A természet szörnyű csapásai után ilyen szörnyű pusztulások beláthatatlan ijesztő sora: emberek tűzhalála, nemzeti vagyonunk milliószerű pusztulása, tiz, talán száz-ezer koldussal több, valóságos nemzeti gyász.

Ki tudja vidáman nézni e hekatombákat, ki tudja elégedetten, vidáman nézni ezt a beteg országot? Otromba göggel ki fujna sarat és piszkot ez országra? A nemzeti gyász e sötét napjaiban a generalissimus felköszönti a királyt.

„Ő felsége ismét egy nehéz évet élt át és ezen év nehéz megpróbáltatása volt a mi hadseregünknek is, mely azonban minden kísértésnek és bujtogatásnak el-

lentállott és kötelességeinek hű teljesítésében meg nem ingott. Büszkén és megelégedéssel tekinthetünk vissza e nehéz időkre, mivel az egység, melyben van az erő és a hatalom, hál' Istennek megtartott.”

És a királyhoz intézett — s örömmel hallgatott — jókívánságok nevében arcul vágja az országot. A generalissimus tudta, hogy örömmel hallgatja majd a legfelsőbb hadur, de gondolt-e arra is, hogy veszett ebként a magyart marja meg vele. Bizonyára gondolt. De mit neki magyar?

Aki véres verejtékével eltartja a nemzetietlen, ellenséges armádiát, aki békén, gyámoltalan viseli el a Krisztusénál sulyosabb töviskoronát, az elviseli az apróbb gyalázatokat is. A király nemes barátja tudatosan cselekedett és mi sötét pirral az orcánkon valljuk be, hogy nem tört ki milliós ember megdöbbenő, égis harsogó kiáltásba, hogy nem volt egyetlen izmos marok sem, amely számára tapadt volna a generalissimusnak.

Vagy azért maradtak petyhüdték a markok, mert mindnyájan koldusbotot tartunk a kezünkben?

Tisza és a „Gotterhalte”.

Tisza István gróf miniszterelnök a király születése napján lakomát rendezett, amelyen a „Gotterhalte”-t játszatta el. A sajtóban megjelent felszólalásokra most a miniszterelnök lapja reflektál és az alábbi kirohanásokkal megy neki azoknak, akik Tiszának a „Gotterhaltét” felhánytorgatták:

„Legyünk egészen őszinték: minden magyar érzésű emberben fel lehet ezekkel az eszközökkel bizonyos keserűséget bolygatni. De viszont minden józanészű magyar ember rég számot vetett azzal, hogy a kesergés nem nemzeti élet, nem nemzeti tett, hanem tehetetlenség, nyomoruság és veszedelem. A nemzet jövője ellen vétkezik, a ki a nemzetet a gravamenezés céljaitól, vagy a revoltálás végső útjára biztatja. Ezzel minden józanészű magyar tisztában van s nyugodtak vagyunk afelől, hogy józanészű magyarok a néhány hónap óta elhárított szörnyű állapotok restituciójára nem is lesznek kaphatók. Hanem, sajna, nem minden ember józanészű, még a magyar közt sem. S ezért a rendszeres hajszák felújítása több mint céltalan ostobaság. Céltudatos gonoszság is van abban. *Több közönséges magánérdek-hajhászat, mint hazafias őrvjögés.*”

Meg kell jegyezni, hogy Tisza István lapja egyetlen szóval sem állítja, hogy a miniszterelnök lakomáján a „Gotterhaltét” nem játszották. Sokan hallották, letagadni

Fél század előtt.

Irta: **Petrus Jonó.**

Nagyboldogasszony havának közepén volt ötven esztendeje, hogy a dorogi főhadnagy, Dállyai Papp János uram a löki tiszaparton rizegette az eleven ficzánkoló halakat az eleven folyó habos hallcserben, a hogy a cigány a Tiszát nevezte, midőn nagy éhenszomjasan hozzálátott a nyárfa kanállal annak fogyasztásához.

— Mit csinálsz cigány? — kérdezte a szolgabíró.

— Ebédelek istálom.

— Mit te?

— Hát levest.

— Azt látom, hogy kanalizod a Tisza vizet, mint a levest, de nem látom, hogy harapád a husát.

— Nem látja? Tán hájog van a sem pillája állát? Ahun usik ni . . .

Dállyai Papp János uram is nézegette a Tisza tükkrét, hallgatta a parthoz ütődő halak csendes locsogását, midőn nagy fűtyölés, dudolás közt megérkezett Tokajról a hosszú vékony dereku gőzhajó s megállt a közepén. Ekkor még a pesti vasutra gőzhajón járt, a ki kocsin, lovon, vagy saját láb-

szárain nem akart menni s az ország északi oldalának indóháza Szolnokon volt. Ide szándékozott a dorogi főhadnagy is, a város valamelyes ügyes bajos dolganak eligazítására.

A gőzhajó volt az omnibusz Tokaj és Szolnok között. Hogy esett, hogy nem, hadnagy uram nem vette észre, csak hogy egy szegényes öltözötű vándorlegény formájú felebarátunk belepotylyant a Tiszába s mire segítséggel kieviczéltették, megtalálta terhelni a gyomrát a hallevessel, úgy hogy eszméletlen kívül fektették le a löki part fővényére.

— Meghótt, — mondták a körülállók.

— Elkék hozzá hívni a kirugóst, szólt egy okosabb. Azonban senkisémmé mozdult, csak nézte a puffadt hasu, sápadt képű, lucskos ruházatu kiterített halandót, mint az igazi holtat szokták.

A gőzhajóról nézték a jelenetet s egy csónakban a fedélzetről fiatal ember közeledett a part felé, magas tetejű kalappal a fején, németes öltözetben.

— Mi baj? szólt a körülállókhoz, németes kiejtéssel.

— Semmi. Csak hogy ez az ember meghalt.

A fiatal ember megvizsgálta a fekvő embert, aztán intézkedett, hogy dörzsöljék. A karjait nyugogatta, felültette, addig-addig, hogy a halottnak látszó megmozdult, a vizet kiadta s a fiatal ember által nyújtott orvosságot lenyelte.

Dállyai Papp János uram mindvégig nézegette ezeket a dolgokat és cselekedeteket s mikor már a beteg saját lábára kelhetett s a faluba ment, bemutatkozott a fiatal embernek illetéknéppen:

— Uramocsém tán kirurgus?

A fiatal ember azt válaszolta rá:

— Nem vagyok kirurgus, hanem

doktor.

— Ugy? Osztan mi a becsületes neve, ha meg nem sértem, domine spektabilis?

— Doktor Rittersporn Mór.

— Holvan otthon?

— Léván. Ott gyakorló orvos vagyok.

Vége az lett az ismerkedésnek, hogy együtt mentek a doktor, meg a hadnagy a hajón Szolnokra, onnan Pestre. Aztán mikor hadnagy uram hazakerülvén beszámolt a németes komunitásnak küldetéséről, hát csak előhozakodott, hogy még valami mondani valója van. Drága ritka gyöngyöt lelt utközben, a Tisza partján. Egy doktort, igazi dip-

Felhívás a t. szülők és deáksághoz!

Ki akar elegáns, divatos és tartós **férfi-, fiu- és gyermek ruhát** vásárolni? az nálam olcsóbban megveheti mint bárkinél másutt
DEBRECZEN, piac-utca 47. a Dreher sörcsarnok és a Hungaria kávéház között, nagy választék iskolai öltönyökben.

GERŐ E.

nem lehet és így nincs más módja a kormányelnöknek, mint az, hogy „céltudatos gonoszság”-nak, „mag nérdék hajhaszatnak” és „hazafias őrvjögök”-nek mondja mindazokat, akik sérelmet látnak abban, ha Magyarország miniszterelnöke hátgörnyedve, hiperloyalitási rohamban a „Gotteshaltét” huzatta.

Valóban az egész magyar közvéleményt az egész magyar nemzetet nevezheti a kormányelnök hazafias őrvjögöknek, és gonosznak. Mert nincs magyar érzelmű, magyarul gondolkodó ember ebben az országban, aki ezen fel nem háborodnék.

Valamennyien gonoszak vagyunk tehát. Mert nem vagyunk siketek és vakok és bátorságot veszünk magunknak kifejtetni, hogy lojalitását kifejezhette volna a miniszterelnök úgy is, ha nem fordult volna szembe a közérzülettel, vagy ha nem ütötte volna arcza a nemzeti érzékenységet. Vagy ez az egyetlen módja annak, hogy magát Tisza István Bécsben kedvessé tegye? És olyan nagyon eseng egy mosolyért, hogy hazafias őrvjögöknek mondja azokat, akik ezen föl háborodnak? Tudunk-e még pirulni?

Vármegyénk és közelvidéke.

Országjáró hadházi diák. Már tettünk említést arról, hogy Tiba András hajduhadházi vendéglős III. gimnázista fia a szünidőben a Felvidéket járta be. A vállalkozó szellemű ifju több kalandon ment keresztül. Szerencsén a ref. lelkész elkergette, de a harangozó megszánta és a toronyban adott neki éjjeli szállást. Tárkány borsodmegyei községben pedig 30 fillért vettek rajta egy ital vizért. Az ifju egyébként sokat látott és tapasztalt és nem bánta meg, hogy a nagy utra vállalkozott.

Nagy tüzek Bihar megyében. A tenkei járásban a nagyváradi püspökség nagyterjedelmű vasandi erdeje ég. Eddig mintegy 300 holdnyi terület áll lángokban. Az oltást a nagy szél megnehezíti. A bihar megyei Nagyharsány virágzó községben tűz

lomás doktort, a ki hajlandó Dorogra jönni, ha főorvossá megtennék. Itt van a diplomája is, bemutatja. Igaz, hogy nem tud jól magyarul, de hát majd megtanul. Tudós doktor, ő saját főhadnagy szemeivel látta, hogy tamasztotta fel a vízbe fullt embert.

És a kommunitás nem kérdezte meg akkor még a szab. italmérő urakat, hogy kit válasszon meg valamire, valaminek; hanem egyhangú közfelkiáltással megtette doktor Rittersporn Mór orvostudort a városi tisztifőorvosának. És ennek éppen félszáz esztendője augusztus huszonhetedikén 1904. esztendőben.

Ötven esztendő orvosi pályáján a tisztiszolgálatból csak pár éve lépett ki, midőn fiát, atyja pályáját követő ügyes műtőorvost, Rittersporn Miklós orvos, sebész, szülész, szemeszt hagyta maga helyett a község szolgálatában.

Félszáz esztendőn át sok jót, rosszat látott elvonulni városa felett. Nemzedékek cseperedtek, nevedektek fel körülötte. Kortársait egyenkint látta átvonulni a nagy titkos kapun, melynek neve Halál.

Ama dicsteljes napokban, melyekben hősök születtek, kik maguk irták fel neveiket letörőhetetlen betűkkel az öröklét táblájára: 1848-ban Kossuth Lajos előszóval küldte mint harmadéves medikust Komáromba, az orvosi karhoz, honnan Klapka kapitulációja után, midőn az egyetemi előadások ismét megkezdődtek, Pestre ment tanulmányait befejezni. Léván kezdte meg, Dorogon végezte orvosi működését.

támadt s rövid idő alatt teljesen leégett mintegy 35 házból álló utca. A szomszéd községek segítségével délutánra megfékeztek a tüzet.

Baptisták Tégláson. A kis Téglás községben 12 baptista család van már, akik Siket József házában tartják gyülekezéseiket. A hatóság megengedte a gyülekezések tartását, de csak nappal és csak nagykorú egyéneknek.

Nyúl helyett lelötte a csósz. Rendkívül elszaporodtak a megyében az orvvadászok. A nyulpecsenyét szereti a szegény ember is, de már fegyverért, vadászati engedélyért, területért adózni nem szeret senki. Az orvvadászok közé tartozott Sütő Gábor is, a Balmazújvároshoz tartozó Nagyhát-tanyán lakó kerékgyártósegéd is, aki zavartalanul üzte kedvenc sportját, a vadászatot a minap este is. Egyszerre mozgást hallott a bokrok közt. Nyulat vélve lekapta fegyverét és jól irányzott lövéssel eltalálta a *Gavallér* István tanyai csósz jobblábát, úgy hogy a meglőtt ember husz napon tul gyógyuló súlyos sérülést szenvedett. A csendörök elfogták a veszedelmes vadászt és elvették fegyverét is. Kisült, hogy Sütő Gábor szabadjára üzi az orvvadászatot nemcsak a nagyháti tanyán, hanem a debreczeni vadásztársulat egész területén. Az orvvadász ellen a vizsgálatot megindították.

Halálos fürdés. Berettyó-Ujfaluban Juhász Péter 20 éves fiatal ember a Berettyóba fult. A vigyázatlan ember vakmerőségét fizette meg ilyen drága áron. Délután fürödni ment és noha nem tudott uszni, a kiapadt csekély folyóban mélyebb helyet keresett s egy ásott gödörbe tévedt. A szerencsétlen ember nem tudott a gödörből menekülni s a homokások ott találták meg este a mederben.

Két öngyilkosság. Komádi (Bihar megye) község egyik jobb módú gazdája: Mester András felakasztotta magát. Hogy miért követte el az öngyilkosságot, nem tudják. Ugyancsak ott öngyilkosságot követett el Jandu Elemér. Tettének oka: gyógyíthatatlan betegség.

Tisztviselők öröme. A vármegyei tisztviselők végre pénteken kézhez kapják az új fizetésrendezési törvény értelmében a fizetések kiegészítésére a kormány által kitalt összegeket.

Beiratások a közigazgatási tanfolyamra. Az idei debreczeni közigazgatási tanfolyamra a beiratások augusztus 26-tól 31-ig tartanak.

Az eladósodott püspök.

Zár alá vett püspöki javadalom.

Már többször megirtuk, hogy a rozsnyói püspök anyagi zavarokkal küzd. A hivatalos lap újabb közli, hogy ő felsége folyó évi július hó 18-án legfelsőbb elhatározásával a rozsnyói püspökségi javadalom zár alá vételét rendelte el.

E szokatlan rendszabály előzményeiről illetékes helyről a következő értesítést nyertük: A rozsnyói püspök fokozódó anyagi zavarai már hazamosabb idő óta visszás helyzetet te-

remtettek, melynek kiméletesebb módon leendő orvoslása végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter minden lehető lépést megtett ugyan, de az ebbeli törekvések a kívánt eredményre nem vezethettek.

Emellett különösen a püspökségi javadalom kezelésében a miniszter kiküldöttje részéről észlelt nagymérvű szabálytalanságok, hiányok és rongálmányok miatt is elkerülhetetlenné vált a püspökségi javadalomnak valamennyi illetékes egyházi tényező előzetes meghallgatása és hozzájárulása után az 1723. évi LXXI. törvényzikk értelmében való zár alá vétele, amit ő felsége az idézett legfelsőbb elhatározás szerint el is rendelt.

Jellemző, hogy *Ivánkovics* János püspök annyira elfulladt az adósságok tömkelegében, hogy utóbb már 300 koronás váltóját is visszautasították a bankok.

Mi az ujság?

Ha nincs pénze, ne legyen követ. Popa György oláh képviselőjelölt a pécskai kerületben Vlád Aurél, Szucsú János, Gurbán Konstantin, Iszpravnik Szever és más elvbarátai kíséretében Kurticson s a községekben megjelent, ahol minden különös incidens nélkül tarthatta meg programbeszédét. Élénk derűtséget keltett ez alkalommal Kurticson a következő epizód. Popa György dr. beszéde során ilyenformán nyilatkozott:

— Tudják meg, hogy nekem sem aranyom, sem ezüstöm nincsen. Szegény ember vagyok . . .

— *Hát akkor ha nincs pénze, miért akar képviselő lenni* — kérdi egyik oláh választója.

Megégett a saját kocsiján. Becsán János mácsai (Arad megye) lakos szalmát szállított a kocsiján. Utközben a kocsi tetején pipára gyújtott s az égő gyufát a mire a földre akarta dobni, a szél a szalmával megrakott kocsijára vitte, mire az egész kocsi szalma lángba borult. A szerencsétlen ember annyira összeégett, hogy sebeibe belehalt.

Agyonlőtt községi bíró. Nádasd, borsodmegyei községben ismeretlen tettesek, valószínűleg boszúból, agyonlőtték a község bíráját. A gyilkosság a nádasdi erdőben történt, ahova a bíró vadászni ment.

Négy hónapig a kukorioxásban bujdokolt. Kitünő fogást csinált még április havában Péterrév bácskai községben a csendőrség. Nagy ügyességgel és bátorsággal kitűnően szervezett rablóbandát kerített kézre, amelynek rettegett főnöke Nagy Barna József volt, aki jó hangzású Kánya néven parancsolt a bandának. A rablók, miután rablásokkal hónapokig rémületben tartották a környék lakosságát, körtönbe kerültek, a rablóvezér szeretője és orgazdája azonban még idejekorán megszökött. Tegnap rongyos ruhájú, összetört testű asszony jelentkezett a szabadkai rendőrségen. Elmondta, hogy ő Rácz Józsefné, Utczai Erzsébet, a *hires Kánya rablóvezér szeretője*. A kukorioxásban bujdosott április óta, de nem bírta ki tovább a nyomorúságot.

Sziven szurt gazda.

Kiváncsiságát az életével fizette meg.

Szegedről írják, hogy Mosó Mihályt a múlt éjszaka nagy lárma verte föl álmából. A tanyája előtt duhaj legénycsapatok püfölték egymást. Mosó Mihály, nyilván kíváncsiságból, kiment a tanyája elé, hogy nézze a verekedő legény-népséget.

De szegény Mosó Mihálynak vesztét okozta a kíváncsisága, mert a legények közül Apró Gáspár nyitott bicskával rohant felé és azt szívébe szurta. Mosó Mihály jajkiáltás nélkül esett a homokra. Szörnyet halt. Ugy szedték fel a tanya előtt a földről ma hajnalban arrajárók.

Az esetről tudomást szerzett az ügyészség, s a vizsgálat hamarosan megindult, melynek során Apró Gáspárt letartóztatták. Apró Gáspár azt mondja, hogy neki semmi oka nem volt szivenszurni Mosót, nem is haradt rá, hanem az ellentábor vezérét akarta ő megszurni.

Az éjszaka sötétségében elnézte Mosó Mihályt és így annak szívébe szaladt a másnak szánt bicska. A tettest letartóztatták.

Szoknyás rabló.

Cláh menyecske rablási kísérlete.

Vakmerő rablótámadás történt szombaton Kolozsvárt, a Tordai-ut 19 szám alatt. E házban lakik már évek óta Borsos László nyugalmazott becsüs, visszavonultan kicsiny nyugdíjából és megtakarított pénzéből élve. A lakók gyakori érdeklődésére Borsos nem tagadta, hogy van megtakarított pénzecskeje és van pár értékpapírja is.

Említette is a lakóknak többször, hogy mennyi gondot okoz neki a kis pénze, mert mindig attól fél, hogy egyszer csak megölik és kirabolják s ettől való félelmében sokszor éjszakákon keresztül nem tud aludni.

Szombaton este aztán csakugyan megtörtént, a mitől Borsos úgy félt. Az udvaron lakó özv. Kimpián Tivadarné, kinek szintén tudomása volt a Borsos pénzéről, szombaton este háromnegyed kilencz körül bement Borsoshoz, mint máskor is, beszélgetni.

Alig tette azonban be a lábát, rögtön bezárta maga után az ajtót, neki támadt Borsosnak, a földre teperte és a pénzt követelte. A megtámadott ember hiába védekezett, a sokkal erősebb támadója körmei közül nem birt szabadulni. Hosszabb küzdelem után Borsos végre könyörgésre fogta a dolgot, de Kimpiánnét ez sem hatotta meg.

— Vagy add ide a pénzedet, vagy megfojtalak — mondotta s erősen fojtogatni kezdte a gyámoltalan öregot.

Erre a megrémült ember segítségért kiáltott. A nagy zajra és kiabálásra a házbeli csakhamar segítségére siettek a megtámadott embernek. Betörték a belülről elzárt ajtót és kiszabadították a gyenge öreg embert vakmerő támadója körmei közül.

Az összesereglett lakók rendőrért küldtek, ki aztán a rabló Kimpiánnét letartóztatta.

Borzalmas tüzvész.

Mástél milliós értékű vagyon pusztulása.

Turóc-Szent-Mártonból táviratozzák: Csak most tekinthető át az az irtózatos pusztítás és rengeteg kár, a mit a kiscaujhelyi tüzvész okozott. A tüzvész színhelye leomlott város gyáros képét mutatja.

Összesen 845 lakóház és temérdek gazdasági épület, a lakosságnak egész termése, szarvasmarhája és egyéb ingó vagyona a tűz martalékává lett. Az anyagiakban szenvedett kárt 1 és fél millió koronára becsülik. A városban divó építési módszer a mentési munkálatokat teljesen kizárta. A lakóházakat szük sikátorok választják csak el egymástól és így egyébről, mint a pusztá életmentéséről szó sem lehetett.

Mint táviratilag jelentettük, aközben igen sok ember lelte halálát. Elégtek: Kotira Jusztin 7 éves, Vadrinszki Stefánia 8 éves, ennek huga Vadrinszki Mária 2 éves, Tichi Veron 60 éves. Bielok Magdolna 50 éves, Szlopek Anna 50 éves. Bielek Mária 17 éves, Steiner Lottit, egy 50 éves asszonyt, aki 80 éves tehetetlen atyját akarta megmenteni és átkarolva vonszolta el a lángokban álló házból, egy égő gerenda leütötte és atyjával együtt megégett. míg a férje, Steiner Samu súlyos égési sebeket szenvedett. Intribusz János 80 éves cipész égési sebei következtében a halállal vívódik.

Azt hiszik, hogy még több áldozat is hever a romok alatt. A tűzvizsgálatot a megye hatósága megindította és konstataálták, hogy gyermekek gyújtóval játsza okozták a katasztrófát. Haydin Imre országgyűlési képviselő elnökle mellett segélybizottság alakult, amely sürgős adakozásra hívja fel a közönséget, annak a népek nevében, melynek nem maradt egyebe, mint hálája azok iránt, akik megsegítik.

Egyházak és iskolák.

Uj főgondnok. A hajduböszörményi népes református egyház közönsége egyhangulag Kálmán Lajos ügyvédet, a függetlenségi párt elnökét választotta meg főgondnokul. Kálmán Lajos már régibb idő óta tevékeny részt vesz az egyházi ügyek intézésében és mint annak ügyésze, számvizsgáló és több albizottságnak tagja s eddigi zajtalan működésének elismerése azon egyetemes bizalom, mely főgondnokká választásában megnyilatkozott.

Iskolai értesítés. Az ágost. hitv. evang. elemi iskolában a beiratások f. é. szeptember hó 1—3. napjain lesznek és pedig mindig d. e. 8—12 óráig a Miklós u. 3. sz. a. levő iskolai helyiségben. A tanítás szept. 5-én kezdődik istentisztelettel. Felkérem az érdekelteket, hogy gyermekeiket a mondott napokon beiratni sziveskedjenek, nehogy az esetleges késedelem miatt a felvételt megtagadni kénytelenek legyünk. Az első félévi tandij a beiratás alkalmával fizetendő. Ugyanakkor folyamodhatnak a vagyontalanok tandijelengedésért. Materny Lajos főesperes. iskolaszéki elnök.

Iskolaszéki ülés. A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke augusztus hó 26-án d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

Beiratások a reáliskolában. Az állami főreáliskolában az 1904/905. tanévre a tanulók felvétele és a beírás szeptember 1, 2, 3. napjain lesz; ugyanezen a napokon kell az osztályfőnöknél jelentkezni azoknak is, kiket az igazgatóság július első napjaiban már bejegyzett. A felvételek és beírások bezárása után szeptember hó 10-ig még felveheti az igazgató az olyan jelentkezéseket, kik késedelmüknek elfogadható okát tudják adni; későbbben jelentkezésnek a tanterületi főigazgatóhoz kell a felvétel iránti engedélyezéséért folyamodni. A felvételnél a kisebb tanulók rendszeren, az első osztályba lépők pedig mindenesetre, az atyának, illetőleg az anyának vagy gyámnak, vagy ezek akadályoztatása esetén ezek megbízottjának kíséretében kötelesek megjelenni. A beírásnál a legutóbb kapott iskolai bizonyítványt,

az életkor és a név igazolására a születési anyakönyvi kivonatot és az oltási, illetőleg újraoltási bizonyítványt minden tanulónak be kell mutatnia. A felvételtkor 9 korona 70 fillér beiratásdíjat azonnal be kell fizetni. Ennek fizetésétől felmenteni senkit sem lehet. Egész évi tandij 48 korona. Ezt vagy fél-évenként: október és február hónap első felében, vagy négy részletben: október, november, február és április hónapok első napjain kell befizetni. Szegény sorsu, jó magaviseletű, szorgalmas tanulók díjmentességben részesülnek, ha az előbbi évben minden tantárgyból legalább jó volt az osztályzatuk. A folyamodványt, melyhez szegénységi, vagy vagyontalansági bizonyítványt is kell mellékelni, a főreáliskola igazgatóságához kell beadni legkésőbbben szeptember 15-ig.

Tanítók a drágasági pótlékért.

Az ev. ref. tanítók kérvényt adtak be az egyházhhoz. Azt kérik, hogy fizetésüket emeljék és a drágaságra való tekintettel drágasági pótlékot kapjanak. Ebben az ügyben holnap délután 5 órakor dönt az erre küldött bizottság.

Erdei Károly segédlelkész lett. A

világjáró debreczeni diákot, Erdei Károly negyedéves theologust szép kitüntetés érte. A hajdunánási ev. ref. egyház Pákozdy Lajos lelkész mellé káplánnak hívta meg.

Az izraelita hitközség előljáróságától.

Értesítettnek a t. hitközségi tagok, hogy az imaszék bérbeadás a tavalyi árak mellett f. évi szeptember 4-én veszi kezdetét és pedig a tavalyi bérlők jegyei 4-én a hitközség irodájában (József kir. h. u. 26. sz.) árusítatnak és az elsőbbségi jog csak e napig tartatik fenn, ezután vagyis 6, 7, 8 és 9-ik napján d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig az általános bérbeadás a Deák-Ferencz u. templom előcsarnokában fog eszközöltetni. A 8 koronás jegyek melyekre az elsőbbségi jog nem tartatik fenn, csak f. év szeptember 8 és 9-én válthatók. A kisuj u. imaházba szóló jegyek külön fognak f. év szeptember 7, 8 és 9-én naponként d. e. 8—12-ig és 3—5-ig az imaházban kápolnási u. árusítatni. Az elsőbbségi jog, csak 7-én tartatik fenn. Az előljáróság.

Eltogott postarablók.

Akik télen a tiszaujlaki postát kirabolták.

Nagy-Szőllősről táviratozzák: A téli hónapokban a tiszaujlaki postahivatalból ellopták a Wertheim-szekerényt és már-már feladták a reményt, hogy a tetteseket kézrekerítsék. A lopás gyanuja Matura György s ennek fia és Vaszka István turterebesi lakosok ellen irányult, akiket a csendőrség állandó megfigyelés alatt tartott.

Schreiner Ambrus, Szőlős Elek és Benjámin, a halmii csendőrség őrmesterei a múlt éjjel megfigyelték, hogy a három egyén a keresett Wertheim-szekerényt Matura György turterebesi tanyáján kiásta és a Tur folyó irányába szállította.

Amikor a csendőrök a tetteseket meglepték, ezek támadó állásba helyezkedtek és két lövést irányoztak a csendőrökre, akik szintén kénytelenek voltak a fegyverüket használni és amidőn már négyszer löttek a tolvajokra, azok közül Matura György és Vaszka István megadták magukat, eilenben a Matura-fiúnak sikerült megszöknie. A

Wertheim-szekrény, valamint az azt szállító kocsit és lovakat a halmi csendőrséghez beszállították.

Matura és Vászka a beregszászi fogházban várják büntetésüket. A szökésben levő Matura fiú ellen a két járás csendőrségét mozgósították és remény van arra, hogy őt is mielőbb kézrekerítik. A kincstár kára a tettesek vagyonából meg fog térülni, mert Matura is, Vászka is jómódu emberek.

UJDONSÁGOK.

Eltemette a földszáncz.

Halálos szerencsétlenség a katonai lövőtéren.

Rémes szerencsétlenség történt kedden délben a nagyerdőn, a katonai lövőtéren. A hol a debreczeni 3. honvédegyalozred kivezényelt bakái földszánczokat ásnak, már napok óta Vásárhelyi Géza utász főhadnagy vezetése alatt. A halálos végű szerencsétlenségről az alábbi tudósításunk számol be:

Napok óta ássák a nagyerdei katonai lövőtéren a földszánczokat a 3. honvédegyalozrednek az utász-szolgálatra kivezényelt bakái. A száncz-árkokat mélyen vágják a földbe, úgy hogy a katonák három méter mélységű árkokban dolgoztak. A szánczokat Vásárhelyi utászfőhadnagy utasításai szerint ásták a bakák, akik az óriási rekkenő hőségben nehéz munkát végeztek ott.

Hol van Gönczi Lukács?

Kedden is a mély szánczokban dolgoztak a bakák és már dél felé járt az idő, mikor a száraz, porló föld hirtelen megingott az egyik partrészen és hatalmas zuhanással leomlott. A katonák rémülten menekültek ki a szánczárkokból. Csak akkor vették észre, hogy egyik bajtársuk hiányzik.

Kérdezték, hol van Gönczi Lukács?

— **Eltemette a föld** — kiáltott fel az egyik, mire a katonák azonnal munkához láttak.

Nem sokára rá is találtak Gönczi Lukácsra. Kiásták a szerencsétlent, éleszgették, de akkorra már elszállt belőle a lélek. **A rázuhant földtömeg teljesen betörte a mellkasát és a szerencsétlen ott fulladt a szánczárkokban.** A munka félbeszakadt és Vásárhelyi utász főhadnagy a holttestet beszállította a katonakórházba és a szerencsétlenségről jelentést tett a parancsnokságnak, amely kötelességszerűen megindítja a vizsgálatot, hogy a halálos szerencsétlenségért terhel-e valakit a felelősség, mert itt vétkes gondatlanság esete forog fenn.

Kit terhel a felelősség?

Mint értesülünk, a szerencsétlenül járt honvéd bajtársai a szánczsáznál mindig féltek, különösen mikor már mélyebben ástak, **hogy a laza földtömeg beomlik és eltemeti őket,** de nem mertek szólni.

Mindenesetre a szerencsétlenségért felelni kell. Elvégre is a mély árok falait meg kellett volna támasztani, hogy ilyen szerencsétlenség elő ne fordulhasson.

Az áldozat.

Ennek a végzetes balesetnek az áldozata, Gönczi Lukács közhonvéd

a 9. századnál szolgált. Kisujszállási születésű, ev. ref. vallású 23 éves. Jó, csendes magaviseletű volt, felebbvaló, és pajtásai szerették. Otthon elaggott szülője és mátkája várták a szabadulását és most a halála hírére kapják.

Holnap fogják temetni teljes díszszel a katonakórházból.

— **Személyi hír.** Wolafka Nándor dr. v. püspök, prépost plébános két heti üdülésre elutazott Debreczenből.

— **Szabadságon.** Szentpétery kerületi rendőrkapitány 30 napi szabadságát megkezdte, amely idő alatt Simon Miklós alkapitány helyettesíti.

— **Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** A város jog és pénzügyi bizottsága hétfőn, augusztus 29-én délután 3 órakor tart ülést a városháza közgyűlési termében. Előreláthatólag kedden és szerdán is folytatni fogja a bizottság üléseit, mert a város jövő évi költségvetése is a napirenden van.

— **Vasut a Parlagra.** Debreczen város a földmívelésügyi miniszterrel szemben kötelezte magát, hogy a parlagi gazdasági tanintézethez vezető vasut építését f. évi szeptember elején megkezdje. Időközben felmerült a debreczen-balkány-mihályfalvai vasut terve is az engedélyesek a parlagi vasutra szánt építési költséget szerették volna magok részére megkapni s azért hajlandók a Parlagon keresztül vezetni a magok vasutját. Ez a terv azonban nem tudott megérni még annyira, hogy az új helyi érdekű vasut építését már most megkezdhesék. Ilyen körülmények között a városi tanács most már házi kezelés mellett maga fog a parlagi vasut építéséhez. Még pedig, hogy megkönnyebbitse a Nyirbe vezető vasut létrejöttét is, felhívta Sámson községet, hogy emelje feljebb a nyiri vasutra megszavazott segínyt s akkor Debreczen a parlagi vasutat keskeny vágánnyal egyidőben Sámsonig kiépíteti. A várható jövedelem előreláthatólag fedezni fogja az üzemi költségeket.

— **Kinevezés.** Franck Mihály debreczeni ítélő táblai irnokot az igazságügyminiszter a rahói járásbíróshoz segéd telegkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Az inség esztendeje.** Az idej sovány esztendő temérdek fejtörést fog okozni a télen a szegény embereknél, hogy miből éljenek meg. Az élelmiszerek ára felszökött, a krumpli nem sokára a nyalánkságok közé tartozik. Jó kenyérpótló dolog pedig a burgonya szűk buzatermés idején, a kukoricával együtt. Most pedig úgy állunk, hogy buza sem igen sok termett, krumplira, kukoricára már nem számíthatunk. Amj kevéskét nagy keservesen beszerez a szegény ember, az a tél napjaiban igencsak elfogy. Mit eszünk a jövő évi termésig? A nagy inségben szerencse, hogy gyümölcsféle bőven termett. Almát, szilvát adott az Ur Isten eleget és az árak is úgy alakultak, hogy a szegény ember is be tudja szerezni a télire való gyümölcsöt. Aszalt gyümölcsessel kell pótolni a krumplit, a kukoricát. Keresi is a szegényember a gyümölcsöt s messzi földről elvándorol a szőlők közé, hogy vegyen. Nagyon jó kenyérpótlékok lesznek ezek az idej inséges esztendőben.

— **Uj magyar lap Amerikában.** Tul a tengeren, a „második hazában” mindig hódít a magyar betű. Sok testvérünk él ott, százazrek együtt egy tömegben. És ez a nagy magyarság jórészt meg is maradt magyarnak; visszaérez a hazába, megüli a magyar haza ünnepeit és piros-fehér-zöld lobogót tűz ki a házára márczius 15-én. Azok, akik évtizedek előtt vándoroltak ki, elidegenedtek tőlünk, mert akkoriban nem sokat törődünk a mi kolóniánkkal. Ennek a mai magyarosodás érdeme első sorban a magyar betűnek. Kiterjedt magyar újságírás van már Amerikában, több napi és hetilap, amelyek a magyar eszméért küzdenek túl a tengeren. Most ismét új magyar lap indult meg New-Yorkban. A lap címe Tárogató és Perényi Béla honfitársunk szerkesztésében jelenik meg. Az új lap programja nemes czélt tűzött ki irányául: a hazatelepítést. Nem csak a családott, elkoldusodott honfitársakat segíti haza jutni, hanem a módos, szerencsés magyart is, aki dollárokat gyűjtött az idegenben. Ezeket a dollárokat akarja a lap hazatelepíteni, még pedig eredeti módon: földet közvetít vásárlásra, földet közvetít vásárlásra, földet Magyarországon. Aki évek hosszú során át dolgozott az amerikai földön, munkája gyümölcsképpen a haza földjéből juttat egy darabot! megveszi számára a birtokát a hazában, úgy hogy a hazavándorló, mire visszatér ide, már a maga birtokára jön kipihenni az esztendő küzdelmét.

— **Esküvő.** Lentz Géza mezőturi ev. ref. lelkész, theologiai tanár tegnap esküdtött örök hűséget Boruzs Sándor hajdubagosi földbirtokos bájos leányának, Ilonkának.

— **Vizsgálat a közkórházban.** A debreczeni közkórházban kedden délelőtt járt a vizsgálatot teljesítő bizottság Körner Adolf városi tanácsos elnöklété alatt jelen voltak: Dóczy Emil, Tóby Elek, Sárváry Gyula, Papp József, Lencsés Nagy Bálint és Kalmár Barna. A bizottság bejárta a kórtermeket, megnézte a gépházat és a lakásokat, átvizsgálta a konyhát, a gyógytérmet, a műtőtermet, a hullakamarát és a boncztermet. A bizottság elnöke a kórházi személyzet előtt megelégedéssel nyilatkozott a kórházban tapasztalt pontosságról, rendről és tisztaságról.

— **Meghaltak.** Kiss József ev. ref. 64 éves ácssegéd, Kurczin Antonia gör. kath. 10 napos, Hegedüs József gör. kath. 9 hónapos csecsemők, Mogyorósi Zoltán róm. kath. 23 éves tényleges honvéd szakaszvezető.

— **Nagy tűz a Veres-utcán.** Az este 7 órakor kigyuladt idős Dáry István Veres-utca 17. sz. a. háza és az istállóval együtt porig égett. A tűzoltóság elég gyorsan vonult ki a tűzhöz, de az égő házat a nagy vízhiány miatt sem lehetett megmenteni, pusztán a szomszéd házak védelmére szorult a tűzoltóság. A kár tekintélyes, bár a biztosítás révén részben megtérül.

— **Találós kérdés.** Patkó az alakja, kicsiny veréb patkó, kilencz gerezd rajta, helybeli iparos készítő, fehér ruhás iparos, a hossza 5 czm., szélessége 3, enniváló jószág, olyan kicsiny „herczig”, az ára 4 fillér, korona értékben, — készpénzfizetés mellett; mi ez? Az ügyes megfejtők közt kisorsoljuk magát a tárgyat. Mivel azonban tudjuk, hogy nem akad senki, aki e nagy kérdésre feleletet lenne képes adni, eláruljuk inkább magunk. Ne gondoljanak holmi mesebeli dologra, hisz itt fekszik előttem az asztalomon, nem aranyból készült, bár az ára erősen vetekszik ezével, kin termett a rengő mezőn, esőtől nem öntözve, nap-

sugártól perzselve: azért kicsiny. Behozták ügyes iparosnak, számító mesternek takaros műhelyébe és ő formálta, formálta czélszerű alkalmatossággal, csalapinta számítással: azért ilyen kicsiny. Ha pedig még most sem találták el, hogy mi is lehet az, akkor eláruljuk — azaz még szolgálunk néhány adattal: Minden reggel veszünk egyet, minden reggel haragot kelt, mégis mit tehetünk, másnap újból kezdődik a komédia. De most már biztosan tudja mindenki, *hogy itt kifliről van szó*, friss sütésű kifliről. Napról-napra kisebbnek, míg elérte végre a mai törpeségét, de hihetőleg lesz még apróbb is, ha ez egyáltalában lehetséges. Hallatlan kizsákmányolása a buzaárak némi emelkedésének ez a kifli. A pékek természetesen azt hiszik, hogy most a magasabb árak ürügye alatt dió nagyságu süteményekkel szolgálhatnak és a közönség köteles elfogadni azt. Hisszük azonban, hogy a közönség ezt nem ismeri kötelességének és változtatni fog a helyzeten.

— **Katonai temetés.** Kedden délután temették nagy katonai pompával Gorreri Józsefet, a debreczeni 39. gyalogezred zenekarának vezetőjét, aki 52 évet szolgált a hadseregnél. Az öreg katona temetésén az egész tisztikar megjelent Vogel Pál ezredes vezetésével.

— **Haldokló diákszabadság.** A szegény lengyel nép nem kesereg úgy hona állapotján s nem siratja úgy elvesztett szabadságát, mint ilyenkor augusztus vége felé a diákgyerek, bele számítva a kurta szoknyás nemet is. Tíz és egynehány nap múlva az iskola megrozsdásodott zárjában megfordul a kulcs s a tanulók nagy serege újra megkezdte a szellemi tornát, amely újra tíz hónapig veszi igénybe a diák koponyáját. Rövid szóval: parentálunk, de nem komolyan, mert hiszen valójában örvendünk azon, hogy az utca képét újra megélelnek a mosolygó és drukkoló nebulók nagy sokasága, s otthon ebéd után csöndesebben lehet szieszálni, mert a gyerek az iskolában lesz.

— **Elmebajos nő az utcán.** Kedden délelőtt a piacz-utcán általános feltűnést keltett *Dienes Mária* hajdu-szoboszlói illetőségű 22 éves leány, aki elmebaja miatt több ízben volt már a debreczeni közkórház lakója. A szerencsétlen lányon az utcán tört ki az örület és letépte magáról a ruháját és félmeztelenül szaladgált fel s alá az „Arany bika“ előtt. A rendőrség a kórházba szállította.

— **Megbirságot kofák.** A gyümölcs árát úgy szöktették fel a kofák, hogy a hajnali órákban olcsón összeszedték a kertekben és a piacon az árát felszöktették. A rendőrség mintegy 20 kofát bírságot meg ezért.

— **Az éjjeli látogató.** Kedden hajnalban az egyik külvárosi utcában a rendőröknek feltűnt egy ember, ki házról-házra járva próbálgatja a kapukat kinyitni. Távolról követték és észrevették, hogy az egyik ház nyitvahagyott kapuján az alak besurrant. A rendőrök utána mentek, lefűltek. Az éjjeli alak, kinek állítólag *Valesinczy Gábor* a neve, erélyes hangon tiltakozott a letartóztatás ellen s azt állította, hogy ő csak látogatóba ment oda, de nem — tudta megnevezni, — hogy kihez. A központra akarták kísérni, de azzal fenyegetődött, hogy 50 forintjába fog ez még a két rendőrnek kerülni. Ennek dacára is a központra kísérték, de utközben az ifju ur futásnak eredt. A rendőrök azonban utána iramodtak és elfogták. A vizsgálatot megindították, nem-e betörési szándékkal akarta tenni gyanus látogatásait?

— **Az öngyilkos honvédszakaszvezető.** A hétfőn reggel öngyilkossá lett *Mogyoróssy Zoltán* honvédszakaszvezetőt ma fogták temetni a katonakórházból. Halálának okát mindeddig nem sikerült megtudni. Az összes reggeli lapok a „Debreczen“ nyomán tévesen közölték, hogy az öngyilkos fiatal ember apja a Hortobágyon csikós, mert jelenleg Mármaroszigeten hivatalnok, ezelőtt pedig Püspökladányban volt az.

— **Mindig mással sörözött.** Hétfőn éjjel a vasuti állomás III. osztályu várótermében járkált *Kovács Mária* csavargó cselédlaány. Le-leült sörözni egyik másik emberrel, aztán el-elült, de csak visszakerült a váróterembe. A rendőrnek feltűnt. Megszólította, hova utazik. Erre a lány zavarba jött és azt felelte, hogy azok az emberek, kikkel együtt sörözött, azt ígérték neki, hogy megváltják a vonat jegyet, de mindannyian a faképnél hagyták. A rendőrség illetőségi helyére toloncsolja.

— **Látosövet lopott.** Bakó Mihály hetes a Kossuth-utcai temetőben messzelátóval gyönyörködtette az apró csavargókat. A rendőrnek is feltűnt végre és igazolásra szólította fel. Bakó eleinte azt hazudta, hogy a messzelátót a vásárban vette, később azonban bevallotta, hogy lopta. Letartóztatták.

— **„Halál a kuruzslónál“** czimen keddi lapunkban újdonságot közöltünk a „Debreczen“ híradása és hivatalos értesítés nyomán. Most arról értesülünk, hogy *Fazekas Dániel* nem kuruzsló, hanem orvos, aki külsővásártér 8. sz. a. lakásán rendel, ahol *Bartha Mihály* bérkocsitulajdonos hétfőn délelőtt hirtelen meghalt az előszobában. Bartha holttestét a kórházban felboncolták és belső szerveit felküldték *Felletár* Emil országos vegyvizsgálóhoz annak megvizsgálásért, hogy mérges anyagot tartalmazott-e az orvosság?

— **Mindenkivel kikötött.** Kedden reggel beképzelt állapotban a Széchenyi-utcán járt-kelt és hatalmas botrányt rögtönzött *Szabó János* napszámos. Bement az üzletbe és az ott levőkkel gorombáskodott. Az utcán is belekötött a járőrelőkhöz. A rendőr figyelmeztetésére a nála levő 3 kilogrammnyi szalonát hozzávágta a rendőrhöz. A bűnügyi osztályhoz vitték.

— **Csavargók.** Kedden hajnalban *Szarka György* és *Jakus Pál* cselédek, kik lakás és foglalkozás nélkül csavarogtak, a rendőrség elfogta. Mindkettőt hazatoloncolják.

— **Dr. Szemes Zsigmond** gyermekorvos külföldi utjáról hazatérve, rendeléseit gyermekbetegek részére megkezdte. (Simonffy-u. 2. Városi bérház.)

x **Mi mindent** lehet igen olcsón beszerezni *Mentze Henrik* újdonságok áruházában *Piacz- és Szent-Anna* utca sarkán? Azt itt elsorolni majdnem lehetetlenség, azért mindenkinek őszintén ajánljuk, hogy vegye magának azt a fáradságot és tekintse meg azt a csinos és igen ügyesen berendezett üzletet, mely páratlan a maga nemében. Mindenféle felvilágosítással szívesen szolgál a tulajdonos abban az esetben is, ha nincs szándékukban vásárolni.

x **Fenyőháza** fürdő mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

TÁVIRATOK.

Amerika Oroszország ellen.

Sanghaj, augusztus 23. Amíg mindinkább közeledik a döntő ütközet ideje, addig a Sanghaj kikötőjében komoly konfliktus keletkezett, amelyben Amerika játsza a főszerepet. A sanghai

kikötőben tartózkodnak az „Askold“ és „Gromboj“ orosz hadihajók. China felszólította az orosz konzult, intézkedjék, hogy az orosz hadihajók távozzanak el a kikötőből. Az orosz konzul azonban tagadólag válaszolt, mert szerinte Kína ezen követelése a hadijogot sértene meg. Ebbe a konfliktusba most beledörgött Amerika. Az amerikai konzul a többi konzulokat értekezletre hívta össze és **időközben egy amerikai torpedóznó futott be a kikötőbe és nyíltan készülődött az orosz hajók ellen harczra. Amerika China semlegeségi jogát akarja megvédeni.** A felmerült konfliktus igen komoly és meglehet, hogy *semleges területen fog ebből kifolyólag véres ütközet fejlődni.* Kína — úgy látszik — még igen fontos szerepet fog játszani a most folyó háboruban.

Lázongás Kinában.

London, aug. 23. Csifuból jelentik, hogy a kínai kormány engedett az oroszok követeléseinek és megtéríti a „Reschitelni“ kárát. Taitao admirálist degradálják. A kínai lakosság nagyon izgatott és komoly zavargásoktól tartanak.

Magyar öngyilkos Berlinben.

Berlin, augusztus 23. Itt ismeretlen fiatal uriember megölte magát. A zsebeiben talált levelek boritéka hiányzott s így a személyét nem lehetett megállapítani, mert egyéb erre szolgáló adatot nem találtak nála. A levelekből azonban kitűnt, hogy magyar nyelven íratlak. Ez az öngyilkosság más szempontból is érdekes, t. i. a körülmények folytán, ahogy a kétségbeesett megölte magát. A berlini állatkert tigris-ketrecze előtt látták álldogálni az örök, de senki sem gyanakodott reá. Talán fél órahosszat nézte a fenevadakat, *aztán hirtelen mérget ivott és összeesett.* Mire segítség érkezett, már meghalt.

Három öngyilkosság.

Budapest, augusztus 23. A fővárosban hárman is elhajították ma maguktól könnyelműen az életet. Az egyik öngyilkos *Hermann Miksa* 23 éves kereskedő, aki a Városligetben lőtte magát mellbe. — A másik öngyilkos *Frandera Dezső* 21 éves munkás. A kőbányai keramiai gyárban szintén mellbe lőtte magát — A harmadik már leány — és pedig cselédlaány. *Várad* Etelnek hívják és 24-ik életévében unta meg az életét, melyet lugköldattal akart kioltani. Az életunt két ifjut és a leányt a Rókusba vitték.

Az összes malmok állnak.

Budapest, augusztus 23. A sztrájkoló malommunkások és malmok közt ma volt az első békéltetési tárgyalás. A IV. kerületi eiöljáróságnál, mint elsőfoku iparhatóságnál a sztrájkoló munkások képviselőjében a békéltetési tárgyalásra megjelentek: *Szél Menyhért*, a sztrájkolók elnöke, *Komjáti Gyula*, *Kovács József*, *Bálint György*, *Meisinger István*, *Reich József* molnárok. Az

igazgatók és malomtulajdonosok körül pedig: Mai Andor a Gizella, Déri Izidor a Lujza, Reiner Kálmán a Henger, Jége György a Viktória, Vell Izsó pedig a Hungária-malom képviselőjében. A malomegyesület részéről Fekete Ignác dr. ügyész. Az iparhatóság részéről Lede Rezső kir. iparfelügyelő. A békeltetési tárgyalás elnöke Pesti Ferencz előjáró volt. Az első szónok a munkások képviselőjében megjelent Szel Menyhért volt, a ki kijelentette, hogy a követelt béremeléstől elállanak, de a munkadíj 25 százalékkal kéri javítani és a 6 napi munkához feltétlenül ragaszkodnak. Kell Izsó, Déri Izidor malomtulajdonok kijelentették, hogy a jelenlegi viszonyok között nem hajlandók a munkások kívánságának eleget tenni. Így hát a békeltetés nem sikerült. A sztrájk tart tovább, a malomok pedig állnak.

Ivánkovics püspök ügye.

Budapest, augusztus 23. Ivánkovics János rozsnói püspök adósságai a másfél milliót meghaladják. Hat év óta püspök, az évi jövedelme 80.005 korona volt. Hogy mire költötte el a másfél milliót, senki sem tudja. A kormány lemondását követelte és 4000 korona kegydíjat ajánlott fel neki. Ivánkovics ígérte s lemondását, de 8000 korona kegydíjat kért, amelyet nem kapván meg, lemondását visszavonta. Beavatott körökben leleplezésekről és botrányokról suttognak.

Baleset.

Miskolc, augusztus 23. Homorogdi Lichtenstein Józsefet, a város egyik legtekintélyesebb polgárát, a miskolci szabadalvüpart elnökét ma délután súlyos kimeneteli baleset érte. Lichtenstein kocsin a tanyájára indult és a zsolnai uton lovai beleütköztek az országutat simító hengerlőbe, mire a lovak megvadultak és félreugrottak. A kocsi és Lichtenstein a kocsi kirepültek, utóbbi súlyosan megsérült, jobb keze négy ujja teljesen összezsúzódtak. A lovak tovaszángultak és a kocsi, kinek semmi baja sem történt, csak nagynehezen tudta a megvadult állatokat megállítani. Lichtensteint egy arra haladó kocsival felvette és városi lakásába szállította.

Az angolok Tibetben.

London, augusztus 23. A Reuter ügynökségnek jelentik Lasszából aug. 17-éről. A tárgyalások a tibetiekkel kielégítő módon folynak. A tibetiek szabadon bocsátottak két Sikkinből való angol alattvalót, akit két év óta fogva tartottak. Kijelentették, hogy a dalai láma tartózkodási helyét nem ismerik. Hír szerint kíséretében van az orosz Doriev.

Halál orvosi műtét alatt.

Miskolc, augusztus 23. Molnár Bertalan, az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye tanácsbírája, Borsodmegye nyugalmazott főjegyzője Budapesten orvosi műtét alatt meghalt. Holttestét Miskolcra hozzák.

Kétezer új orosz tisztt.

Pétervár, augusztus 23. A császár tegnapi napiparancsa 2039 hadapródot tisztekké léptetett elő.

Liaotesan elfoglalása.

Páris, augusztus 23. A Matin csifui távirata szerint a japánok állítólag elfoglalták Liaotesant. Az orosz hajók a távirat szerint a múlt éjjel elhagyták a port-artúri kikötőt.

Szerencsétlenül járt angol hajó.

St. John, (Uj-Skóczia) augusztus 23. A Columbine angol ágyunaszád a Green-öbölben neki ment egy sziklának és valószínűleg teljesen roncsosá fog válni. Kísérleteket tesznek a hajó elvontatására.

Az orosz-japán háborúról.

Port-Artur ostroma.

London, aug. 23. Jelentékenyebb előnyomulásról nem érkezik hír. Mindössze a Galamb-öböl erődítménye, amelyről a japánokat visszazsorították, került a japánok kezébe. Az erődől nyugat felől hathatósan támadható a vár. A japán hadsereg folyton kapja az erősítéseket Dalni és a Galamb-öböl felől. Az általános rohamot ma kísérlik meg.

Az általános roham.

Csi. n., aug. 23. Az általános roham már hajnalban megkezdődött. A tenger és az elfoglalt erősségek felől borzasztó ágyuzást intéztek a vár ellen. Hír szerint az aknákon elpusztult tömeges holttesteken keresztül rohannak a japánok bámulatos halálmegegyezéssel a vár ellen. A japán közkatonák még abból is bátorságot merítenek, hogy az aknák ugysem robbannak fel „két-szer.” Egész Port-Artur lángban áll. A tengeren nagy vihar van, ennek dacára egy portarturi menekült, azt a hirt hozta, hogy a japánok az Aranyhegyet borzasztó áldozatok árán bevették.

London, augusztus 23. Csifuból jelentik, hogy a városban óriási az izgalom. A kereskedelmi forgalom ugyszólván teljesen szünetel. Szenzációs hírek keringenek. Az egyik hír szerint Port-Artur már elesett, másik hír szerint a japánokat minden vonalon visszaverték. Japán részről 25.900, orosz részről 10.000 áldozatot emlegetnek holtakban és sebesültekben. Az Aranyhegy elfoglalását mint biztosat portálják.

Kuropatkin visszavonulása.

Pétervár, augusztus 23. Kuropatkin visszavonulása teljes rendben és tervszerűen megy végbe. Csapatok körül foglalnak el majd csak erősebb pozíciókat. Liaojangban körülbelül 20.000 ember marad. Ez a hátvéd összeköttetésben marad azonban a főcsapatokkal, de utasítást nyert szintén lassabb visszavonulásra, hogy feltartóztassa a japánokat. E végből folyton csatározásokba bocsátkozik a japán előőrsekkel.

Az amerikai attasé távozása.

London, augusztus 23. A japánok 48 óra óta szakadatlanul bombázzák Port-Arturt, amelynek helyzete leírha-

atlan. Az amerikai katonai attasé, Maculi őrnagy, aki kijelentette, hogy az utolsó pillanatig Port-Arturban marad, **elhagyta a várost** és a japánok főhadiszállására ment.

Az ágyuk mellett alszanak el.

London, augusztus 23. Az amerikai attasé elbeszélése szerint a port-arturi őrség teljesen kimerült. A katonák az ágyuk mellett alszanak el a leghevesebb golyózáporban. Vannak ezredek, amelyeknek legénysége két hét óta nem vetkezett le és nem aludt ágyban. A legénység fele a kórházakká átalakított magánházakban fekszik. Rendszeres gyógykezelésben sem tudják őket részesíteni.

Az orosz hajóhad sorsa.

London, augusztus 23. A port-arturi orosz hajóhad visszazsorított hajói a kikötő előtt állanak készen a végső kirohanásra. Togo hajóhada félkörben felállítva várja teljes készenlétben az orosz hajókat, amelyek közül egyetlen sem menekülhet el.

Stössel osztrák származásu.

Bécs, augusztus 23. Stössel orosz tábornokról, Port-Artur védőjéről azt állítja a Wiener Allgemeine Zeitung, hogy osztrák származásu. Brünben született és rokonai Nikolsburgban laknak, akikkel a háboru előtt is levelezett.

Színház.

Zilahy Gyula szervezkedik. Zilahy Gyula 1905-re a debreczeni színházhoz a következő művésznöket és színészeket szerződtette: P. Lukács Juliska hősnőt a kolozsvári, Kiss Irén anyas és társalgási színésznőt a szegedi, Szabó Irma naivát a debreczeni, Szakács Andor hős és jellemszínészt, valamint feleségét a kolozsvári, Horváth Kálmán baritonistát és Békefi Lajos tenoristát a nagyváradit, Huber Miksa karmestert a debreczeni, Szalóky Dezső énekes komikust a Városligeti Szinkör tagját, Markovics Margit szendeszinésznőt a miskolci, Borcsay József sugót a budapesti Kis-színháztól.

Primadonna és színgazgató. Ruzsinszky Ilona, a Szigligeti színház volt énekesnője a társulattól való távozása után érdekes pört indított Somogyi Károly igazgató ellen. Az énekesnő mintegy 200 korona fizetési differenciát követelt s e tekintetben a szerződésére hivatkozott, amely 1903. virágvasárnapjától 1904. év virágvasárnapjáig kötötte a nagyváradit színházhoz. A gázsi kielégítésekor a primadonna figyelmeztette az igazgatót a kalendárium szerint való néhány nap különözetre, amiért a megfelelő fizetést követelte, Somogyi azonban a régi gyakorlat alapján nem volt hajlandó ezt a differenciát kiegyenlíteni, amintbogy az a színházaknál nem is szokásos. A pör során azonban a nagyváradit törvényszék a primadonna álláspontjára helyezkedett s az igazgatót kötelezte a különözet összeg megfizetésére. Somogyi Károly a marasztaló ítélet ellen felbbezett.

Közgazdaság.

Almás kenyér. Az inséges esztendő még majd almával sült kenyeret hoz a szegény ember asztalára. A krumpli drága és nagyon takarékoskodni kell vele, ezért most Molnár István az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos azt ajánlja, hogy a lehu lott almát használják fel a kenyérsütéshez. A lehullott alma — ugymond figyelemzető szavában — többféleképpen értékesíthető. Lehet ugyanis négy részre vágva megaszalni és télen főzve elhasználni, lehet nyersen cziderbor készítésére felhasználni, aminek az idej gyenge szőlőtermés folytán szintén kelendősege lesz; de — ami igen fontos — lehet az ilyen és egyéb aprónak maradt almát kényszerpótszerűen is felhasználni, mint az 1813-ban Németországban nagyban is felhasználták. Erre a célra az almát meghámozzák, megreszelik és minden két kilogramm almához három kilogramm kenyérlisztet tesznek, egy kis vizet vesznek hozzá, a szükség szerint összegyurva; így öt kilogramm kenyeret nyerünk. Az eljárás egyébként teljesen olyan, mint a burgonyával készített kenyérnél. Az almával sült kenyér izletes, kellemesen édeses, igen egészséges, könnyen megkel és jól süthető. Az almás-kenyér tartós is; nem szárad oly hamar, mint a burgonyás-kenyér; sőt volt eset rá, hogy az almás-kenyér két hétig is el-tartott; jó és izletes maradt és sem meg-nem penészedett, sem meg nem savanyo-dott. Az idén, mikor a roz burgonyater-més folytán az országot éhínség fenyegeti és amidőn millió métermázsánál több apró fejletlen almatermésre van kilátásunk, az almaértékesítés e módját a termelőközönység figyelmébe ajánlja a gyümölcsészeti biztos.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy rendőr naplójából.

V.

Birike szerencséje.

Írta: Laky Imre.

[Tilos az utánnyomása.]

Szerettek volna tiltakozni az invázió ellen, de nem tudtak. A szomszédok, akik tudtak volna, azok meg nem mertek.

Ágnes asszony, a kecségető áldomás reményében kapott segítséget eleget. Zsipsz zsupsz! bekapkodták a „holmit” s be volt rendezve a „herberg”. Faczér cselédek, dolgozók, napról napra elődisködő alakok paradicsoma.

A legelső szoba, melynek ablaka is valamivel nagyobbacska volt a többinél, a szentély.

Itt trónolt a tulajdonosnő Birikevel. Az övéken kívül még öt ágy volt benne a javából, a kiválogatottak, a társaság előkelőbbjei számára.

Nem kellett kiírni, hogy: „Itt egy hónapos ágy kiadó!”

Ágnes asszonynak rendes állandó lakói voltak. A hová költözött, oda költöztek azok is.

Első sorban kell említeni Wolff-ot, a faczér asztalos segéde. Rosz nyelvek azt sugdossák, hogy olyan „ur a háznál” szerepet tölt be, a jó ég tudja, mióta nincs rendes foglalkozása? Abból él, hogy gyűlöli a burzsoát, a népbolonditokat, a fekete csuhásokat. Hivatalos szónoka a „part”-nak. Azt mondják, ez többet hoz neki, mintha reggeltől estig keresné a gyalut. Különben sem ért már hozzá. Elfelejtette.

Szabad estein, lefekvés előtt, nagy szónoki sikerek után, midőn kegyes hangulatban van, áhitattal hallgatja a hemberg publikuma. Minden szava aranyat ér.

Ágnes asszony, ki titokban a vagyonos osztálylalt tart, nem nagyon lelkesül az ily beszédért. Bohókás engesztelődéssel megve-regeti Wolff ur tuskés arcúlatját s azzal vet véget a „zsrnak.”

— Elég volt a bolondságból emberem. Menjünk már aludni!

A másik állandó lakó Pista, a bolgár zöldségesek uzorása.

Ismeri a vásárcsarnok minden csinjabinját, a zöldségesek ő rá hallgatnak, ő az „ő” nagy emberük, börziánérök. Az a hir van felőle elterjedve, hogy titokban szép vagyont kúporgatótt össze. Hagymán, kenyeren él. Hust csak ünneppal eszik! Különben ő is nagy tisztelője Ágnes asszonynak. Titkos ellensége Wolffnak.

A harmadik fővárosi utca seprő. Csendes hallgató ember. Korán kél, korán fekszik. Ő az egyetlen „hivatalos” ember a herbergen, Wolff nincs is iránta különös bizalommal.

Örökké áskálódik ellene, de mindig sikertelenül. Ágnes becsüli a pontosan fizető, allapodott embert. Gyakran tanácsát is kikéri Wolff nem csekély bosszuságára. A neve is megfelel hivatásának. Seprő az ő becsületes neve.

A negyedik művész. Író művész. Olyan a ki ir, irással keresi kenyerét. Igen jó foglalkozás ez, kérem, ismeri három városrészt minden szakácsnéja, szobalánya — Ő meg azoknak ismeri minden titkát, mert hisz ő a levelező titkárjuk. Irkál azonkívül folyamodásokat, felebbezéseket is, de ezt már csak óvatossággal, mert ebeli ténykedése miatt többször meggyűlt a baja a hatóság-gal. Némelyek azt állítják, hogy valamikor ügyvéd volt, sikkasztott, elvesztette a diplomáját. Ő maga színésznek vallja magát s bejelentő lapján ez áll:

— Bájkeri Adolár nyugalmazott szinész.

— Ez-é az igazi neve? Huz-é nyugdíjat? Ki tudná azt most már megállapítani?

— Különben az egyetlen ember a társaságban, ki iránt Wolf ur feltétlen elismeréssel és hódolattal viseltetik s kit pártfogásába vesz, ha néha-néha Bájkeri ur el-sején a nyugdíj daczára az „ágybérrel” adós marad.

— Nagy ember, nem kell bántani, esititja Ágnes asszony. Meglássa, még sokra viszi. Csak jönné be a „pártba”! Ujra talpra állítanám.

De Bájkeri ur nem akar bemenni a pártba. Neki eivei vannak, azokhoz hű marad. A szocialistákat bolond álmodozóknak tartja, kik eszméikkel sohasem fogják a világot megjavítani, a burzsoá hatalmát megdönteni. A világ rohadt. Dinamitot neki! Mit, Lassalle! Ejen Ravachol!

Végre az otódik, az utolsó a szentély lakói közül nem más, mint Nagy János dr. Halavány 25—26 éves fiatal ember, ki legalább is harmincz évesnek néz ki.

Nagy János Ágnes asszony egy földijének fia. Ő volt a keresztanyja. Mint tenetséges, gyenge szerveztű fiatal ember, nem mint mesterségre. Tanult és tanított. Tanítással keresett annyit, hogy megszerezte a tanítói oklevelet, s szakadatlan utánajárás után elérte, hogy mint napidijas tanító működhetett évek óta a városnál.

Tíz éve lakott Ágnes asszonynál, kihez úgy ragaszkodott, mintha anyja lett volna. Ágnes asszony is úgy tekintette, mint családtagot. Wolffot kivéve, csak ő vett részt, természetesen fizetésért, a családi asztalnál. Harmincz forint keresetéből minden el-sején hűségesen leszurta a husz forintot a „néni” markába. A megmaradt tíz forintból úgy gazdálkodott, hogy titokban Wolff ur is, Bájkeri ur is megpumpolhatták néhanapján.

Ez a fiatal emher volt a Birike nevelője, mestere. A fogékony lelkű, gyors fel-

fogásu lányka tanult, tudott sokkal többet, mint sok korában levő „partie”-nak készülő hölgyecske.

A szentelyen kívül levő két külső pince szobának állandó lakója nem igen volt. Azért zsúfolva voltak azok minden éjszaka.

Faczér cselédek, helynéküli pinczerek, munkát kereső iparos segédek, vidéki kofák úgy ismerték az Ágnes asszony herbergjét, mint a vidéki urak a Pannóniát, vagy a Hungáriát.

Egy hatos egy éjszaka! Ez a taksa. Tudta ezt mindenki, nem is alkudozott. A mint bejött, a jó estét után első dolga volt a hatost leszurni. Reggel aztán akár el se bucsuzott. A ház szilárd elvei nem türték a „hitelt.”

Mindenik szobában volt tíz ágy, mindenik szoba szegletében 10—10 rezorva szalmazsák, megfelelő számú takarókkal.

A ki előbb jött, elfoglalta az ágya, a kinek ágy nem jutott, zugolódás nélkül huzott elő egy szalma zsákot, azon feküdt.

Ritka eset az, hogy a négyven fekhely közül egy is üres maradt, de nem ritka eset, hogy a vidéki kofa, kinek már szalmazsák sem jutott, batyuját használta párnának, a csupasz földre terített szoknyáját derékaljának.

Takaró?

Minek az? Nem volt ott hideg soha. Még télen se kellett kályha.

Négy-öt forint napi bevételt hozott a pince lyuk, egy even át circa 1800 forint jövedelemnek félelt meg. Ebből persze le kell számítani az 500 korona lakbért, s még legalább is ugyanannyit a kiszabott büntetés pénzekre, mely tulzsufolt lakás címén rovatott ki Ágnes asszonynya.

[Folytatjuk.]

Minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a és emésztő-képes gyomor, meg a **tiszta ivóvíz**. Kiváló eszköz erre a **MOHAI**

ÁGNES

1 literes üvegben 19 kr.
1 félliter üvegben 13 kr.

forrás. A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindjárt ismeretessé lett kiváló gyógyító hatásairól.

A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között sem juthatnak le, mert 24-féle kitűnőbbnél kitűnőbb szűrő földréteg állja útjokat, következésképen tehát a víz

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a legegészségesebb ivóvíz.

Ennek igazolásául

Sz. 29/1902.

M. k. áll. bacteriologiai intézet
Budapestben.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitűnő tulajdonságai egyikeért a tisztaságára nézve az 1902. február 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:

Az előrebocsátott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai **ÁGNES**-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.

Budapestben, 1902. február 18-án.

Dr. Preisz Hugó s. k.

a m. kir. áll. bacteriologiai intézet
vezetője, ny. r. tanár.

Árllapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Á g n e s-forrás kezelősege Mohán, Fejérmegye.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. — Főraktár Debreczen és vidékére Mayer Jenő fűszerüzletében. 1.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Bórhulladék igen olcsón eladó Simonffy-u. 15. sz. a.

Kitünő faj csemege szőlő 5 kilogrammos kosarakban 48 fillér házhoz szállítva. Darvas Miksa fűszer- és csemege üzletében Teleki-utca 104. szám. Telefon 294. szám.

Legoicsóbb biztosító. Egy egész család életbiztosítását nem az „Adria”, sem a „Gresham” irodája, de **Gondy és Egey fényir-dája** eszközli. Egy egyszerű díj lefizetése mellett adnak egy sikerült, családi csoportképet. A szülők nagy aggodalma ellévén háritva, nyugodtan láthatnak napi teendő-jük után, mi magában fél életbiztosítás.

Jó irással bíró egyén irodai munkákra olcsón vállalkozik. Czim a kiadóban.

Egy kisebb lakás mely áll 1 szoba, konyha és egyéb hozzátartozékokból, október 1-től kiadó **Bercsényi-utca 69. sz. a.**

Kitünő ebéd és vacsora kosztot kaphat 2 fiatalember Csapó utca 3. sz. alatt.

Jókarban levő butorok elkötözés miatt darabonként is jutányosan eladók Bercsényi-utca 69. szám alatt.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitünő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refactióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivat.

Rákóczi- és Kuruczokról című füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatalban.

Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évente 1500 kor. lakbért jövedelmez, jutányos árban eladó.

Új paplangyártó műhely.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy **Helyben Széchényi-utca 6. sz. alatt** egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

paplan és matracz

készítő műhelyt nyitottam.

Elvállalok e szakmában vágó mindennemű munka készítését u. m.: különféle **paplanokat, derékaljakat, matracz, rugganyos ágyceteket,** szalmazsakovakat, fej- és ékpárnákat, rolletákat és gördönyöket a legjutányosabb árak és szakszerű kivitelben.

A fővárosban 18 éven át nagyobb cégéknél mint munkavezető működtem és ez arra enged következtetni, hogy a legtökéletesebb és pontos munkákat teljesíthetem.

Szives pártfogását kéri tisztelettel

Garai Grünbaum Antal

paplanos.

Iskolás

fiúk és leányok részére **kész fehérneműk, ágyneműk, matracz ágycetítők, paplanok, flanel-takarók, harisnyák és zsebkendők nagy választékban és csakis első rendű minőségben**

Kardos Lászlónál
DEBRECZEN, Kossuth-utca 9.

Csemege szőlő

a gróf Degenfeld és Balkányi-féle

Erzsébet szőlőtelep

városi elárúsító helyiségében

Simonffy-utcai városi bérház 13sz.

naponként friss

csemege szőlő

igen olcsón kapható.

Fenyőháza.

A m. kir. kincstár tulajdonát képező **vizgyógyintézet klimatikus gyógyhely és nyaralótelep,** 10 percnnyire fekszik a Kassa—Oderbergi vasút hasonló nevű állomásától, a Vág jobb partján, a Kárpátok »Fátka« nevű hegycsoportjának alján, 450 m.-nyire a tenger színe felett. A telepnek a modern hydrotherapia kiválmainak megfelelően berendezett, **dr. Saád Andor** kincstári orvos vezetése alatt álló **vizgyógyintézet,** öt kincstári szállodája, fényes ét-, gyógy-, zene- és játszótérrel, kávéházi helyiségek és tágas verandái vannak. Az összes helyiségekben villamos világítás. Az épületek mind vízvezetékekkel, az egész telep vízzel öblített szennyvízcsatorna hálózattal van ellátva. A telep északra magas hegyek által védett fekvése miatt enyhe éghajlatu, levegője a körülötte elterülő, nagy kiterjedésű fenyvesek által tisztítva pormentes és ózondus. A telepről minden irányban jól gondozott kocsis- és gyalogséftautak vezetnek, összesen 22 km. terjedelemmel. Több lawn-tennis és croquet-pálya áll a közönség rendelkezésére; megtekintésre érdemes a 22 km. hosszú villamos erdei vasút és az új villamoserőre berendezett műfűrész.

Az idény május hó 15-től október 31-ig terjed, a szállodák azonban, valamint a helyben levő postas távirtdahivatal egész éven át nyitva vannak.

Az előkelő kényelemmel berendezett **szobák** ára a főidény alatt [jul. és aug. hó] **2—6 korona.** Teljes ellátás [pensio] még pedig reggeli, ebéd, öt tál étel s vacsora két tál étel **4 kor. 60 fill.** [Egyszerűbb] ellátás **3 kor.** Tabled'hote öt fogással személyenként **2 kor. 60 fill.,** külön asztalnál terítve **3 kor.**

Az elő és utóidény alatt a szobák ára legalább 7 napig tartózkodó vendégek számára 50%-al olcsóbb. Ugyanekkor teljes ellátás **2 koronától** fölfelé kapható.

A telepen 22 magánvilla van, melyek egyné melyikében családi lakások konyhával is bérelhetők. Nyaraló-teleket olcsó árért a m. kir. kincstár ad el. Prospektust küld, felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Jáhn Nándor,
kincstári bérlő.

!! Méreg nélküli mázoló festék !!

Ólommérgezés elleni védelem!

„LITHOPONE“

az egyedüli pótszer a mérges, veszélyes ólom festékhez; a munkást a rettenetes ólombetegségtől megóvjá, a munkaadónak pedig megtartá a személyzetet egészségben és munkakedvben és épen olyan **szép és tartós** mázolást eredményez mint az ólomfesték. **Olcsóbb** mint minden mázoló festék és bármilyen fedő színben szállítható.

Különlegességek: **hidszürke** } mázolásra kész
gépvörös } megtörve.

Festékek a vasiparnak.

Kapható az állam minden festéküzletében.

Védjegy

Kérjünk hordókat kizárólag bevezetett védjeggyel és czégbélyegzővel.

Védjegy

Lithopone- und chemische Fabrik: Kasern bei Salzburg.

Bureau: Wien, I. Wallnerstrasse Nr. 11.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilt május hó 1-én.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob, összezsugorodott ízület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső dagantokat, különösen női és férfi bajokra legkitünőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitünő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt allanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és távirá állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

a Konyári Sóstó fürdő
igazgatósága.